C/2025/654

10.2.2025.

PADOMES IETEIKUMS,

(2025. gada 21. janvāris),

ar ko apstiprina Dānijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu

(C/2025/654)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. pantu,

ņemot vērā Regulu (ES) 2024/1263 un jo īpaši tās 17. pantu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

tā kā:

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

(1) Reformētā ES ekonomikas pārvaldības sistēma stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Reformētās ES ekonomikas pārvaldības sistēmas pamatelementi ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību ([1]) kopā ar grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu ([2]) un grozīto Padomes Direktīvu 2011/85/ES par dalībvalstu budžeta struktūrām ([3]). Sistēmas mērķis ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Tā arī veicina valstu atbildību, un tajā ir likts lielāks uzsvars uz vidēju termiņu apvienojumā ar noteikumu efektīvāku un konsekventāku izpildi.

(2) Jaunajā ekonomikas pārvaldības sistēmā būtiska vieta ir valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajiem plāniem, kurus dalībvalstis iesniedz Padomei un Komisijai. Šiem plāniem būtu jāpalīdz sasniegt divus mērķus: i) nodrošināt cita starpā, ka līdz korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgos līmeņos un ka valdības budžeta deficīts vidējā termiņā tiek samazināts un saglabāts zem atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP, un ii) nodrošināt reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Tālab katrā plānā ir jāiekļauj vidēja termiņa saistības attiecībā uz neto izdevumu ([4]) virzību, kas faktiski paredz budžeta ierobežojumu uz plāna darbības laiku, kurš ir četri vai pieci gadi (atkarībā no dalībvalsts parastā sasaukuma perioda). Turklāt plānā būtu jāpaskaidro, kā dalībvalsts nodrošinās reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (tai skaitā attiecīgā gadījumā tajos, kuri attiecas uz makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru (MNNP)), un kā dalībvalsts pievērsīsies Savienības kopīgajām prioritātēm. Fiskālās korekcijas periods ir četri gadi, taču to var pagarināt par ilgākais trim gadiem, ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu, kas atbilst Regulā (ES) 2024/1263 noteiktajiem kritērijiem.

(3) Pēc tam, kad plāns ir iesniegts, Komisija novērtē, vai tas atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Padomes Regula (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Padomes Direktīva (ES) 2024/1265 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Neto izdevumi atbilstoši Regulas (ES) 2024/1263 2. pantā sniegtajai definīcijai ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, ko pilnībā sedz Savienības fondu ieņēmumi, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

(4) Pēc Komisijas ieteikuma Padome pieņem ieteikumu, lai noteiktu attiecīgās dalībvalsts neto izdevumu virzību, un attiecīgā gadījumā apstiprina reformu un investīciju saistību kopumu, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai.

APSVĒRUMI SAISTĪBĀ AR DĀNIJAS VIDĒJA TERMIŅA FISKĀLI STRUKTURĀLO PLĀNU

Process pirms plāna iesniegšanas

(5) Dānija valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu Padomei un Komisijai iesniedza 2024. gada 20. septembrī.

Process pirms plāna iesniegšanas

(6) Pirms plāna iesniegšanas Dānija pieprasīja tehnisko informāciju ([5]), kuru Komisija sniedza 2024. gada 21. jūnijā un publicēja 2024. gada 20. septembrī ([6]). Tehniskajā informācijā tiek norādīts strukturālās primārās bilances līmenis 2028. gadā, kurš ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka vispārējās valdības budžeta deficīts vidējā termiņā saglabājas zem 3 % no IKP un vispārējās valdības parāds vidējā termiņā saglabājas zem 60 % no IKP, ja pēc četru gadu korekcijas perioda beigām netiek veikti papildu budžeta pasākumi. Vidējs termiņš tiek definēts kā desmit gadu laikposms, kas seko korekcijas perioda beigām. Tehniskā informācija tika sagatavota un nosūtīta dalībvalstij saskaņā ar diviem scenārijiem: scenāriju, kas nodrošina atbilstību deficīta noturības nosacījumam ([7]) atbilstoši Regulas (ES) 2024/126 9. panta 3. punktam, un scenāriju bez šā nosacījuma. Tehniskajā informācijā par Dāniju ir noteikts – lai četru gadu korekcijas perioda laikā nodrošinātu atbilstību piemērojamajiem fiskālajiem noteikumiem un pamatojoties uz Komisijas pieņēmumiem, kas ir 2024. gada jūnijā nosūtīto iepriekšējo norādījumu pamatā, strukturālajai primārajai bilancei korekcijas perioda beigās (2028. gadā) vajadzētu būt vismaz - 1,4 % apmērā no IKP (scenārijā bez deficīta noturības nosacījuma), kā norādīts turpmākajā tabulā. Informācijai – ņemot vērā deficīta noturības nosacījumu, strukturālajai primārajai bilancei korekcijas perioda beigās (2028. gadā) būtu jāsasniedz vismaz - 1,1 % no IKP. Tomēr Dānijai, kura ir tiesīga saņemt tehnisko informāciju, deficīta noturības nosacījums nav obligāts.

1. tabula. Tehniskā informācija, ko Komisija iesniedza Dānijai

Korekcijas perioda pēdējais gads	2028
Strukturālās primārās bilances minimālā vērtība (% no IKP) scenārijā bez deficīta noturības nosacījuma	- 1,4
Tikai informācijai: strukturālās primārās bilances minimālā vērtība (% no IKP) scenārijā ar deficīta noturības nosacījumu	- 1,1

Avots: Komisijas aprēķini

(7) Dānija un Komisija 2024. gada septembrī risināja Regulas (ES) 2024/1263 12. pantā paredzēto tehnisko dialogu. Dialoga galvenās tēmas bija Dānijas paredzētā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi (it īpaši potenciālā izaugsme un izlaides starpība, kā arī diskrecionārie pasākumi, arī vienreizēji pasākumi), kā arī reformas un investīcijas, ko paredzēts īstenot, lai reaģētu uz galvenajām Eiropas pusgada gaitā apzinātajām problēmām un pievērstos Savienības kopīgajām prioritātēm, kas ir taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, sociālā un ekonomiskā noturība, enerģētiskā drošība un aizsardzības spēju palielināšana.

([5]) Dalībvalstīm un Ekonomikas un finanšu komitejai nosūtītie iepriekšējie norādījumi ietver tehnisko informāciju i) ar korekcijas perioda pagarinājumu un bez tā (attiecīgi par 4 un 7 gadiem) un ii) ar deficīta noturības nosacījumu un bez tā. Tie ietver arī galvenos sākotnējos nosacījumus un Komisijas vidēja termiņa valdības parāda prognozēšanas sistēmas pamatā esošos pieņēmumus. Atsauces trajektorija tika aprēķināta, pamatojoties uz metodiku, kas aprakstīta Komisijas 2023. gada *parāda ilgtspējas pārskatā* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Tās pamatā ir Eiropas Komisijas 2024. gada pavasara prognoze un tās vidēja termiņa pagarinājums līdz 2033. gadam, un ilgtermiņa IKP pieaugums un novecošanas izmaksas atbilst Komisijas un Padomes kopīgajam *2024. gada ziņojumam par novecošanu* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#denmark.

([7]) Regulas (ES) 2024/1263 8. pantā noteiktais deficīta noturības nosacījums ir šāds: strukturālās primārās bilances ikgadējais uzlabojums ir 0,4 procentpunkti no IKP (vai 0,25 procentpunkti no IKP, ja korekcijas periods tiek pagarināts), līdz strukturālais deficīts ir mazāks par 1,5 % no IKP.

(8) Saskaņā ar Dānijas plānā sniegto informāciju pirms iesniegšanas nenotika apspriešanās ar attiecīgajām valsts ieinteresētajām personām (arī sociālajiem partneriem), kā paredzēts Regulas (ES) 2024/1263 11. panta 3. punktā, saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 36. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajiem pārejas noteikumiem.

(9) Plānā apgalvots, ka Dānijas Ekonomikas padomes pastāvīgi uzrauga atbilstību fiskālajiem mērķrādītājiem un novērtē fiskālās politikas ilgtspēju, kā arī ekonomikas politiku kopumā, tomēr tajā nav sniegta sīkāka informācija par to būtisko ieguldījumu un to, kā šie centieni īstenoti plānā.

(10) Pēc iesniegšanas ar plānu tika iepazīstināts valsts parlaments.

Cits saistītais process

(11) Padome 2024. gada 21. oktobrī adresēja Dānijai vairākus konkrētai valstij adresētus ieteikumus (KVAI) Eiropas pusgada ietvaros ([8]).

PLĀNA KOPSAVILKUMS UN KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS

(12) Turpmāk ir sniegts plāna novērtējums, ko Komisija veica saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 16. pantu.

Konteksts: makroekonomiskā un fiskālā situācija un perspektīvas

(13) Ekonomiskā aktivitāte Dānijā 2023. gadā pieauga par 2,5 % – to veicināja eksports un privātais patēriņš. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi paredzamā ekonomikas izaugsme 2024. gadā ir 2,4 %, kas skaidrojama ar neto eksportu un privāto un valsts patēriņu. Paredzams, ka 2025. gadā reālais IKP pieaugs par 2,5 %, jo privātais un valsts patēriņš un investīcijas iegūs papildu impulsu un pozitīvu ieguldījumu izaugsmē sniegs krājumu pieaugums. Paredzams, ka, turpinoties pozitīvajām tendencēm privātā patēriņa un investīciju jomā, 2026. gadā reālais IKP palielināsies par 1,8 %. Sagaidāms, ka prognozes periodā (t. i., 2024.–2026. gadā) potenciālā IKP pieaugums Dānijā samazināsies no 2,1 % līdz 1,7 % – to noteiks iespējamā darbaspēka ieguldījuma samazināšanās, ko izraisīs nodarbināto personu skaita samazināšanās. Bezdarba līmenis 2023. gadā bija 5,1 %, un saskaņā ar Komisijas prognozi tas 2024. gadā būs 5,8 % ([9]), 2025. gadā 5,8 % un 2026. gadā 5,8 %. Paredzams, ka inflācija (IKP deflators), kas 2023. gadā bija - 3,8 %, 2024. gadā būs palielinājies līdz 1,6 % un sasniegs 2,2 % 2025. gadā un 1,9 % 2026. gadā.

(14) Kas attiecas uz fiskālajām norisēm, Dānijas vispārējās valdības budžeta pārpalikums 2023. gadā bija 3,3 % no IKP. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi tas būs sasniedzis 2,3 % no IKP 2024. gadā un turpinās samazināties, sasniedzot 1,5 % no IKP 2025. gadā un, balstoties uz nemainīgas politikas pieņēmumu, 0,9 % 2026. gadā. Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozē ir ņemts vērā Dānijas 2025. gada budžeta projekts, kuru valdība valsts parlamentam ierosināja 2024. gada augustā. Vispārējās valdības parāds 2023. gada beigās bija 33,6 % no IKP. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās būs samazinājusies līdz 31,0 %. Prognozēts, ka 2025. gada beigās tā samazināsies līdz 29,3 % un 2026. gada beigās līdz 28,3 % no IKP. Komisijas fiskālajā prognozē netiek ņemtas vērā vidēja termiņa plānos norādītās politikas saistības, kamēr tās nav papildinātas ar ticami paziņotiem un pietiekami precīzi formulētiem konkrētiem politikas pasākumiem.

Plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie makroekonomiskie pieņēmumi

(15) Dānijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2028. gadam, un tajā ir paredzēta fiskālā korekcija četru gadu laikā.

(16) Plānā ir ietverta visa informācija, kas jāsniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 13. pantu.

(17) Plānā valsts uzņemas saistības panākt 2. tabulā sniegto neto izdevumu virzību, kas laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam atbilst neto izdevumu vidējam pieaugumam 4,4 % apmērā. Tehniskā informācija (lineāras korekcijas scenārijā) atbilst 2025.–2028. gada korekcijas perioda neto izdevumu vidējam pieaugumam 5,8 % apmērā. Lēsts, ka plānā norādītās neto izdevumu virzības rezultātā strukturālā primārā bilance korekcijas perioda beigās (2028. gadā)

([8]) Padomes Ieteikums (2024. gada 21. oktobris) par Dānijas ekonomikas, budžeta, nodarbinātības un strukturālo politiku.
([9]) Bezdarba līmeņa pieaugumu 2024. gadā galvenokārt nosaka darbaspēka apsekojuma metodikas maiņa.

būs 0,5 % ([10]) no IKP. Šis rādītājs ir augstāks nekā Komisijas 2024. gada 21. jūnija tehniskajā informācijā sniegtais strukturālās primārās bilances minimālais līmenis 2028. gadam, t. i., - 1,4 % no IKP ([11]). Plānā ir pieņemts, ka potenciālā IKP pieaugums palielināsies no 2,1 % 2024. gadā līdz 2,6 % 2025. gadā, bet pēc tam samazināsies līdz 0,9 % līdz 2028. gadam. Turklāt plānā paredzēts, ka IKP deflatora pieauguma temps 2025.–2028. gadā palielināsies vidēji par 2,1 % gadā un līdz 2028. gadam stabilizēsies 2,0 % līmenī.

2. tabula. Dānijas plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie pieņēmumi

	2024	2025	2026	2027	2028	Vidējais rādītājs plāna darbības laikā 2025.–2028. gadā
Neto izdevumu pieaugums (gadā, %)	7,2	5,0	5,7	3,8	2,9	4,4
Neto izdevumu pieaugums (kumulatīvi no 2023. gada bāzes, %)	7,2	12,6	18,9	23,5	27,1	neattiecas
Potenciālā IKP pieaugums (%)	2,1	2,6	1,2	1,3	0,9	1,5
Inflācija (IKP deflatora pieaugums) (%)	2,0	1,7	2,6	2,0	2,0	2,1

Avots: Dānijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns un Komisijas aprēķini.

Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības parādu

(18) Ja plānā norādītā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi īstenosies, vispārējās valdības parāds saskaņā ar plānu pamazām palielināsies no 32,8 % no IKP 2024. gadā līdz 35,6 % no IKP korekcijas perioda beigās (2028. gadā), kā norādīts nākamajā tabulā. Paredzams, ka pēc korekcijas vidējā termiņā (t. i., līdz 2038. gadam) parāda attiecība pakāpeniski palielināsies un 2038. gadā sasniegs 44,4 % no IKP.

3. tabula. Dānijas plānā norādītā vispārējās valdības parāda un bilances attīstība

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valdības parāds (% no IKP)	33,6	32,8	31,4	32,7	33,9	35,6	44,4
Valdības bilance (% no IKP)	3,3	1,9	1,0	0,4	0,3	- 0,1	- 0,8

Avots: Dānijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības parāds vidējā termiņā noturētos zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 60 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz parādu.

([10]) Šis skaitlis atbilst strukturālajai primārajai bilancei, kas aprēķināta, izmantojot kopīgi saskaņotu metodiku. Strukturālā primārā bilance, ko Dānija norādījusi plānā, nav tieši salīdzināma ar tehnisko informāciju, jo, kā paskaidrots plāna 2.2. izcēlumā, tās pamatā ir atšķirīgi tehniski un konceptuāli pieņēmumi.

([11]) Scenārijā bez deficīta noturības nosacījuma.

Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības bilanci

(19) Balstoties uz plānā norādīto neto izdevumu virzību un pieņēmumiem, vispārējās valdības budžeta pārpalikums korekcijas periodā pakāpeniski samazināsies līdz deficītam 0,1 % apmērā no IKP 2028. gadā. Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības bilance korekcijas perioda beigās (2028. gadā) nepārsniegtu atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Arī desmit gadu periodā pēc korekcijas perioda (t. i., līdz 2038. gadam) valdības budžeta deficīts nepārsniegtu 3 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā ierosinātā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz deficītu.

Plāna makroekonomiskie pieņēmumi

(20) Plāna pamatā ir pieņēmumi, kas atšķiras no Komisijas pieņēmumiem, kurus tā Dānijai nosūtīja 2024. gada 21. jūnijā. Konkrētāk, plānā ir izmantoti atšķirīgi pieņēmumi astoņiem mainīgajiem lielumiem, proti, sākumpunktam (strukturālā primārā bilance 2024. gadā), potenciālā IKP pieaugumam, IKP deflatora pieaugumam, reālā IKP pieaugumam, nominālajai procentu likmei, fiskālajam multiplikatoram, atlikumu un plūsmu korekcijām un vienreizējiem pasākumiem. Tālāk sniegts šo pieņēmumu atšķirību novērtējums. Pieņēmumu atšķirības, kurām ir būtiskākā ietekme uz neto izdevumu vidējo pieaugumu, ir norādītas tālāk, par katru no tām sniedzot atsevišķu novērtējumu.

— Plānā ir pieņemts, ka strukturālā primārā bilance 2024. gadā būs mazāka nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Tā rezultātā plānā paredzēts pazemināt izdevumu maksimālo apjomu, t. i., neto izdevumu pieauguma virzību korekcijas periodā, salīdzinājumā ar Komisijas pieņēmumiem. Plānā izmantoto mazāk labvēlīgo pieņēmumu var izskaidrot ar plāna paļaušanos uz valsts izmantoto izlaides starpības koncepciju, kas atšķiras no kopīgi pieņemtās metodikas un paredz lielāku ciklisko ieguldījumu. Lai gan valsts veiktais izlaides starpības novērtējums konceptuāli atšķiras no kopīgi pieņemtās metodikas, to zināmā mērā apstiprina citas aplēses par saspringto situāciju darba tirgū un spiedienu uz kapacitāti ekonomikā. Turklāt valsts 2024. gada augusta prognoze ir balstīta uz jaunākiem datiem, kas atbilst Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozei. Līdz ar to uzskatāms, ka šis stingrākais pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

— Plānā pieņemts, ka potenciālā IKP pieaugums būs lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Šo plānā pausto pieņēmumu, kas ir labvēlīgāks par Komisijas pieņēmumiem, var izskaidrot ar to, ka plānā izmantotas valsts aplēses, kas konceptuāli atšķiras no tām, kuras noteiktas vispārpieņemtajā metodikā. Plāna pamatā ir valsts aplēse par pozitīvu izlaides starpību 2024. gadā, savukārt kopīgi saskaņotā metodika liecina par negatīvu izlaides starpību. Lai novērstu izlaides starpību, plānā paredzēts lielāks potenciālais pieaugums korekcijas periodā. Lielākus potenciālā IKP pieauguma tempus korekcijas periodā kompensē mazāki potenciālā IKP pieauguma tempi aplēšu laikposma beigu daļā. Rezultātā Dānijas aplēses ir stabilākas nekā tās, kas izriet no Komisijas vidēja termiņa valdības parāda prognozēšanas sistēmas, savukārt kumulatīvais pieaugums aplēšu laikposmā joprojām ir nedaudz zemāks nekā minētās metodikas rezultāti. Līdz ar to saskaņā ar pārejas noteikumiem attiecībā uz pirmajiem valsts vidēja termiņa fiskālajiem strukturālajiem plāniem, kas izklāstīti Regulas (ES) 2024/1263 36. panta 1. punkta f) apakšpunktā, šis pieņēmums tiek uzskatīts par pienācīgi pamatotu.

— Plānā pieņemts, ka IKP deflatora pieaugums ir mazāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir mazāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Piesardzīgāku pieņēmumu plānā var skaidrot ar plāna paļaušanos uz 2024. gada augusta valsts prognozi, kuras pamatā ir jaunāki dati. Līdz ar to uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

— Plānā pieņemtās atlikumu un plūsmu korekcijas vidēji ir lielākas nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Tas veicina lielāku vidējā parāda attiecības pieaugumu plāna korekcijas periodā un tādējādi mazāku vidējo neto izdevumu pieaugumu korekcijas periodā nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Piesardzīgāku pieņēmumu plānā var skaidrot ar valdības aizdevumiem sociālo mājokļu struktūrām, kas klasificētas ārpus valdības sektora, un ar jaunāku datu izmantošanu saskaņā ar 2024. gada augusta valsts prognozi. Līdz ar to uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

— Plānā ir pieņemts, ka vienreizējie pasākumi ir lielāki nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Labvēlīgāko pieņēmumu plānā var skaidrot ar to, ka plānā saistībā ar pārmērīgi iekasētā mājokļa nodokļa atmaksu ir izmantoti izpildes dati. Līdz ar to uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

Pārējām atšķirībām nav būtiskas ietekmes uz neto izdevumu vidējo pieaugumu salīdzinājumā ar Komisijas pieņēmumiem. Noviržu kopējās ietekmes rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums ir mazāks, nekā izriet no tehniskās informācijas. Kopumā visas pieņēmumu atšķirības kopā plānā rada vidējo neto izdevumu pieaugumu, kas plānā ir mazāks nekā vidējais neto izdevumu pieaugums, kas izriet no tehniskās informācijas. Turklāt savā plānā Dānija apņemas panākt par šo maksimālo apjomu zemāku neto izdevumu virzību. Komisija ņems vērā iepriekš minēto plāna pieņēmumu novērtējumu turpmākajos novērtējumos par atbilstību neto izdevumu virzībai.

Plāna fiskālā stratēģija

(21) Saskaņā ar plānā iekļauto orientējošo fiskālo stratēģiju saistības attiecībā uz neto izdevumiem atbilst lielākiem valdības izdevumiem, jo īpaši uz iedzīvotājiem orientētu publisko pakalpojumu prioritāšu noteikšanai, nodrošinot, ka finansējums tiek pielāgots, reaģējot uz demogrāfiskā sastāva izmaiņām, arī gados vecāku cilvēku skaita pieaugumu. Dānija plāno stiprināt aizsardzības spējas, nodrošinot, ka aizsardzības un drošības izdevumi veido vismaz 2 % no IKP. Turklāt valdības mērķis ir samazināt iedzīvotāju ienākuma nodokļus, kā rezultātā, no 2025. gada pakāpeniski ieviešot iedzīvotāju ienākuma nodokļa reformu, samazinās nodokļu ieņēmumi. Pieņemamo politikas pasākumu specifikācija ir jāapstiprina vai jākoriģē un jāizsaka skaitļos gada budžetos. 2025. gada budžetā, ko valdība valsts parlamentā iesniedza 2024. gada augustā, ir konkretizēti politikas pasākumi, ar kuriem paredzēts īstenot saistības attiecībā uz 2025. gada neto izdevumiem.

Plānā paustie nodomi attiecībā uz reformām un investīcijām, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm

(22) Plānā ir aprakstīta plānotā politika attiecībā uz reformām un investīcijām, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši KVAI, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Plānā ir iekļauts 91 pasākums, no kuriem 11 tiek atbalstīti no ANM, un pieci tiek finansēti no kohēzijas politikas fondiem.

(23) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, tostarp Regulas (ES) 2021/1119 noteiktie klimata mērķi" plānā ir paredzēts saskanīgs reformu un investīciju kopums. Vairāk nekā 30 pasākumi veicina vidisko mērķu sasniegšanu. Klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumi ietver zaļo nodokļu reformu rūpniecībā (iekļauta atveseļošanas un noturības plānā (ANP)), dīzeļdegvielas nodokļa palielināšanu un reformas un investīcijas oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas jomā ar mērķi uzlabot tiesisko regulējumu un palielināt tehnoloģijas ieviešanu (iekļautas ANP). Plānā ir iekļauti arī pasākumi transporta dekarbonizācijai (KVAI transporta jomā 2019. gadā) gan autotransporta, gan aviācijas jomā. Pasākumi pārejai uz aprites ekonomiku (KVAI 2022. un 2023. gadā) ietver jaunu rīcības plānu attiecībā uz plastmasas atkritumiem, paplašinātu ražotāja atbildību par iepakojumu un vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem. Piesārņojuma novēršanas un kontroles pasākumi ietver reformas, kuru mērķis ir palielināt biocīdu ķīmisko vielu, pesticīdu un *PFAS* regulējumu. Tos papildina pasākumi, kuru mērķis ir novērst lauksaimniecības radītās emisijas (KVAI par vides politiku un resursu pārvaldību 2024. gadā). Tie ietver vienošanos par zaļu Dāniju ar nodokļu reformu attiecībā uz CO2 ekvivalentiem lauksaimniecībā, kā arī investīcijas zemes pārveidē par dabas teritorijām un lauksaimniecības prakses uzlabošanā (dažas no tām ir iekļautas ANP). Kopā ar atjaunināto Jūras plānu šie pasākumi palīdz aizsargāt un atjaunot biodaudzveidību un ekosistēmas. Plānā ir iekļauti deviņi pasākumi digitālās pārkārtošanās atbalstam (KVAI saistībā ar budžeta struktūru un fiskālo pārvaldību 2020., 2021., 2022. un 2023. gadā). Tie ietver digitalizācijas stratēģiju, kurā ietverta 61 iniciatīva (iekļautas arī ANP), investīcijas publisko pakalpojumu digitalizācijā un progresīvu tehnoloģiju izstrādē publiskajam sektoram, atbalstu uzņēmumu digitālajai pārveidei (dažas ir iekļautas ANP un citas atbalstītas no kohēzijas fondiem) un investīcijas platjoslas pārklājuma uzlabošanai (iekļautas ANP).

(24) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "sociālā un ekonomiskā noturība, tostarp Eiropas sociālo tiesību pīlārs" plānā ir paredzētas vairāk nekā 40 iniciatīvas. Plāna galvenās prioritātes šajā jomā ir Dānijas uzņēmumu un nodarbinātības stiprināšana. Pasākumi uzņēmumu atbalstam (KVAI pētniecības un inovācijas jomā, kas sniegti 2019. gadā) ietver lielu finansējuma palielinājumu uzņēmumu atbalstam, uzņēmējdarbības paketi un reformas, kuru mērķis ir palielināt nodokļu atskaitīšanu pētniecībai un inovācijai (iekļauts ANP). Plānā liela uzmanība ir pievērsta nodarbinātības atbalsta politikai, tajā skaitā iedzīvotāju ienākuma nodokļa reformai, vairākām izmaiņām palīdzības sistēmā, pastāvīgas tiesības uz atbalstu izglītībai 110 % apmērā no bezdarbnieka pabalsta, kā arī reformām, kuru mērķis ir palielināt piekļuvi starptautiskajam darbaspēkam. Plānā ir iekļauta arī virkne iniciatīvu saistībā ar vienlīdzīgām

iespējām un piekļuvi darba tirgum. Pasākumi izglītības un apmācības nozarē (KVAI 2019. gadā) ietver reformas pamatskolas un augstākās izglītības jomā un investīcijas PIA un pieaugušo izglītības uzlabošanā, jo īpaši saistībā ar zaļo pārkārtošanos (iekļautas ANP) (KVAI attiecībā uz prasmēm 2023. gadā). Plānā ir iekļauta virkne iniciatīvu par taisnīgiem darba apstākļiem, piemēram, reformas darba vides uzlabošanai. Plāns ietver arī vairākas iniciatīvas sociālās aizsardzības un iekļaušanas jomā ar Bērnu likuma reformu, kuras mērķis ir palielināt bērnu tiesības, vienkāršot slimības pabalstu sistēmu un no 2025. gada nodrošināt sociālā atbrīvojuma karšu beztermiņa pagarināšanu. Attiecībā uz veselības aprūpi (KVAI 2020. gadā) plāns ietver vietējās veselības aprūpes sistēmas reformu, lai labāk sadalītu veselības aprūpes personālu un resursus visā Dānijā, investīcijas psihiatrijā, neatliekamajā aprūpē un slimnīcu infrastruktūrā. To papildina ilgtermiņa aprūpes nozares reforma un darbinieku apmācība saistībā ar cilvēku ar invaliditāti aprūpi. Pasākumi mājokļu jomā (KVAI 2022. un 2023. gadā) ietver mājokļa nodokļa reformu, kas stājās spēkā 2024. gadā, un investīcijas sociālajos mājokļos.

(25) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "enerģētiskā drošība" plānā ir ietverts saskanīgs tādu pasākumu kopums, kas visi atbilst Dānijai 2022. un 2023. gadā adresētajiem KVAI saistībā ar atjaunīgo enerģiju, energoinfrastruktūru un tīkliem. Zaļās siltumapgādes pieejamības un izmantošanas palielināšanas pasākumi ietver investīcijas centralizētās siltumapgādes ieviešanas paātrināšanai un stimulus mājsaimniecībām pāriet no gāzes siltumapgādes uz zaļo siltumapgādi (iekļauti ANP). Attiecībā uz mazoglekļa un ilgtspējīgām degvielām plānā ir ietvertas investīcijas, kuru mērķis ir līdz 2030. gadam palielināt elektrolīzeru jaudu līdz 4–6 GW, investīcijas tehnoloģijās elektroenerģijas pārveidošanai citos energoresursos (*Power-to-X*), ko atbalsta ar *REACT-EU* un Taisnīgas pārkārtošanās fonda līdzekļiem, un divi *IPCEI* ūdeņraža jomā. Atjaunīgās enerģijas ražošanas palielināšanas pasākumi ietver reformas, kuru mērķis ir paātrināt atļauju izsniegšanu, izmantojot Valsts enerģētiskās krīzes darba grupu (iekļautas ANP), kā arī investīcijas, kuru mērķis ir līdz 2030. gadam četrkāršot sauszemes atjaunīgās enerģijas ražošanu, lai palielinātu atkrastes vēja enerģijas ražošanu, arī ar divām "enerģijas salām". Tos papildina pasākumi elektroenerģijas sistēmas noturības stiprināšanai, piemēram, tīkla paplašināšana un atjaunināts regulējums elektrotīklu uzņēmumiem. Piegādes avotu diversifikācijas pasākumi, kas aptver atkarības samazināšanu no fosilajām degvielām no valstīm ārpus Savienības, ietver investīcijas ar mērķi uz laiku palielināt gāzes ieguvi no Dānijas gāzes laukiem Ziemeļjūrā un palielināt biogāzes ražošanu.

(26) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "aizsardzības spējas" plānā ir iekļauts 10 gadu pamatnolīgums par Dānijas aizsardzību 2024.–2033. gadā, kas palielina aizsardzības izdevumus par 190 miljardiem DKK minētajā periodā (kas atbilst vidēji 0,7 % no 2023. gada IKP gadā). Piedevām Dānija laikposmā no 2023. līdz 2028. gadam paredzējusi piešķirt vairāk nekā 60 miljardus DKK militārajam atbalstam Ukrainai. Kopumā paredzams, ka no 2023. gada līdz pamatnolīguma perioda beigām gada izdevumi aizsardzībai pārsniegs 2 % no IKP.

(27) Plānā ir sniegta informācija par to, kā tas saskan ar kohēzijas politikas fondiem un Dānijas ANP un attiecīgā gadījumā papildina tos. Ir informācija par vairākiem plānā ietvertiem pasākumiem, kas ir iekļauti ANP un veicina zaļo un digitālo pārkārtošanos. Plānā ir minēti arī pasākumi, ko finansē no struktūrfondiem, un pievienota kontekstuāla informācija par kohēzijas politikas fondu mijiedarbību ar valsts politiku, kas vērsta uz ES kopīgajām prioritātēm un KVAI.

(28) Plāna mērķis ir palīdzēt nodrošināt Dānijas publisko investīciju vajadzības, kas saistītas ar ES kopīgajām prioritātēm. Taisnīgas zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā Dānijas investīciju vajadzības ir saistītas ar tās apņemšanos līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 70 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2045. gadam panākt klimatneitralitāti. Plānā ir minētas arī investīciju vajadzības, kas saistītas ar mākslīgo intelektu, digitālajām prasmēm un uzņēmumu digitalizāciju. Attiecībā uz sociālo un ekonomisko noturību investīciju vajadzības ir saistītas ar demogrāfiskās situācijas izmaiņām, nodarbinātības palielināšanu un prasmju pilnveidi, kā arī publisko pakalpojumu sniegšanu labklājības jomā. Investīciju vajadzības, kas saistītas ar enerģētisko drošību, attiecas uz gāzes izmantošanas pakāpenisku izbeigšanu, neatkarību no Krievijas gāzes un sistēmu tādām jaunām tehnoloģijām kā, piemēram, elektroenerģijas pārveidošana citos energoresursos. Attiecībā uz aizsardzību plānā ir paredzēts aizsardzības izdevumu palielinājums līdz vairāk nekā 2 % no IKP saskaņā ar NATO saistībām. Tabulu par investīciju vajadzībām papildina plašs saraksts ar pasākumiem, kas vērsti uz kopīgajām prioritātēm.

Komisijas novērtējuma secinājums

(29) Kopumā Komisija uzskata, ka Dānijas plāns atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

PADOMES VISPĀRĒJAIS SECINĀJUMS

(30) Padome atzinīgi vērtē Dānijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu un uzskata, ka tā pilnīga īstenošana palīdzētu nodrošināt stabilas publiskās finanses un atbalstīt valsts parāda ilgtspēju, kā arī ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi.

(31) Padome pieņem zināšanai Komisijas veikto plāna novērtējumu. Tomēr Padome aicina Komisiju iesniegt savu novērtējumu par turpmākajiem plāniem atsevišķā dokumentā, kas nav Komisijas ieteikumi Padomes ieteikumiem.

(32) Padome pieņem zināšanai Komisijas novērtējumu par neto izdevumu virzību un galvenajiem makroekonomiskajiem pieņēmumiem plānā, tostarp saistībā ar Komisijas iepriekšējiem norādījumiem, kā arī plāna neto izdevumu virzības ietekmi uz valsts budžeta deficītu un parādu. Padome pieņem zināšanai Komisijas novērtējumu, ka makroekonomiskie un fiskālie pieņēmumi – lai gan dažos gadījumos tie atšķiras no Komisijas pieņēmumiem, tostarp, lai ņemtu vērā atjauninātus makroekonomiskos un fiskālos datus, – kopumā ir pienācīgi pamatoti un ir balstīti uz pārliecinošiem ekonomiskiem argumentiem. Padome pieņem zināšanai plāna plašo fiskālo stratēģiju un riskus attiecībā uz perspektīvu, kas varētu ietekmēt makroekonomikas scenārija un pamatā esošo pieņēmumu īstenošanu un plāna neto izdevumu virzības sasniegšanu. Padome jo īpaši atzinīgi vērtē to, ka Parlaments ir apspriedis plānu. Padome arī atzīmē, ka ģeopolitiskie riski var radīt spiedienu uz aizsardzības izdevumiem.

(33) Padome sagaida, ka Dānija būs gatava vajadzības gadījumā pielāgot savu fiskālo stratēģiju, lai nodrošinātu neto izdevumu virzības sasniegšanu. Padome apņemas cieši uzraudzīt ekonomikas un fiskālās norises, tostarp tās, kas ir plāna scenārija pamatā.

(34) Padome uzskata, ka ir pamatoti turpināt diskusijas, lai panāktu kopīgu izpratni par kumulatīvo neto izdevumu pieauguma tempu ietekmi uz gada uzraudzību, gatavojoties nākamajai fiskālās uzraudzības kārtai.

(35) Padome pieņem zināšanai Komisijas aprakstu par reformām un investīciju vajadzībām un nodomiem, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt šādu reformu un investīciju īstenošanu. Padome, pamatojoties uz Komisijas iesniegtajiem ziņojumiem, izvērtēs šādas reformas un investīcijas un uzraudzīs to īstenošanu Eiropas pusgada ietvaros.

(36) Padome gaida Dānijas gada progresa ziņojumus, kuros jo īpaši tiks sniegta informācija par Padomes noteiktā neto izdevumu virzības sasniegšanas gaitu, kā arī par plašāku reformu un investīciju īstenošanu Eiropas pusgada kontekstā.

(37) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 17. pantu Padomei būtu jāiesaka Dānijai plānā noteiktā neto izdevumu virzība,

AR ŠO IESAKA Dānijai rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka neto izdevumu pieaugums nepārsniedz šā ieteikuma I pielikumā noteiktos maksimumus.

Briselē, 2025. gada 21. janvārī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

A. DOMAŃSKI

I PIELIKUMS

Neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi
(gada un kumulatīvie pieauguma tempi nominālā izteiksmē)

Dānija

Gadi		2025	2026	2027	2028
Pieauguma tempi (%)	Gadā	5,0	5,7	3,8	2,9
	Kumulatīvi (*)	12,6	18,9	23,5	27,1

(*) Kumulatīvos pieauguma tempus aprēķina, par bāzes gadu pieņemot 2023. gadu. Kumulatīvos pieauguma tempus izmanto, veicot kontroles konta *ex post*atbilstības ikgadējo uzraudzību.